

РЕШЕНИЕ
29 июнь 2022 ел

КАРАР
№ 50

**Татарстан Республикасы Балтач муниципаль районы Карадуган авыл
жирлеге территориясендә жәмәгать һәм дини зиратларның эшчәнлеге
тәртибе һәм жирләү урыннарын карап тоту кагыйдәләре турындагы
нигезләмәне раслау хакында.**

"Жирләү һәм жирләү эше турында" 12.01.1996 ел, № 8-ФЗ Федераль закон, "Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында" 06.10.2003 ел, № 131-ФЗ Федераль закон, «санитар-экологик икеайлык турында» 30.03.1999 ел, № 52-ФЗ Федераль закон нигезендә, "жирләү һәм жирләү эше турында" "гы Федераль закон," Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында" 2003 елның 6 октябрәндәге 131-ФЗ - 2.1.3684-21 «шәһәр һәм авыл жирлекләре территорияләрен карап тотуга, су объектларына, эчә торган су һәм эчәргә яраклы су белән тәмин итүгә, атмосфера һавасына, туфракка, торак биналарга, житештерү, жәмәгать биналарыннан файдалануга, санитария-эпидемияләргә каршы (профилактика) чаралар үткөрүгә карата санитар-эпидемиологик таләпләр һәм САНПИН 2.1.3684-21 нормаларын раслау турында" РФ Баш дәүләт санитар табибының 28.01.2001 №3 карары белән расланган санитар-эпидемиологик таләпләр», Татарстан Республикасы Балтач муниципаль районы Карадуган авыл жирлеге Уставы белән, жәмәгать һәм дини тотучы зиратларның эшчәнлеген оештыру һәм Татарстан Республикасы Балтач муниципаль районы Карадуган авыл жирлеге территориясендә жирләү урыннарын тиешенчә карап тотуны тәмин итү максатларында, Татарстан Республикасы Балтач муниципаль районы Карадуган авыл жирлеге Советы карары:

1. Татарстан Республикасы Балтач муниципаль районы Карадуган авыл жирлеге территориясендә жәмәгать һәм дини зиратларның эшчәнлеге тәртибе һәм жирләү урыннарын карап тоту кагыйдәләре турында Нигезләмәне (кушымта итеп бирелә) расларга.
2. Татарстан Республикасы Балтач муниципаль районы Карадуган авыл жирлеге Советының 12.07.2010 ел №19 карары үз көчен югалткан дип санарга.
3. Татарстан Республикасы Балтач муниципаль районының Карадуган авыл жирлегенң мәгълүмат стендында әлеге карарны игълан итәргә һәм Балтач муниципаль районының рәсми сайтында урнаштырырга.
4. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотам.

Авыл жирлеге башлыгы:

Ш.В.Низамиев

Татарстан Республикасы
Балтач муниципаль районы
Карадуган авыл җирлеге
Совет карары буенча
Кушымта

НИГЕЗЛӘМӘ

Татарстан Республикасы Балтач муниципаль районы Карадуган авыл җирлеге территориясендә җәмәгать һәм дини зиратларның эшчәнлеге тәртибе һәм җирләү урыннарын карап тоту кагыйдәләре турында

1. ГОМУМИ НИГЕЗЛӘМӘЛӘР

1.1. Татарстан Республикасы Балтач муниципаль районының Карадуган авыл җирлеге территориясендә җәмәгать һәм дини зиратларның эшчәнлеге тәртибе һәм җирләү урыннарын карап тоту кагыйдәләре турында әлеге нигезләмә (алга таба - нигезләмә) "җирләү һәм җирләү эше турында" 12.01.1996 ел, № 8-ФЗ Федераль закон, "Россия Федерациясендә җирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында" 06.10.2003 ел, № 131-ФЗ Федераль закон, «Россия Федерациясендә җирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында "30.03.1999 ел, № 52-ФЗ Федераль закон," җирләү һәм җирләү - 25.12.1996 ел, № 63-ТРЗ «Татарстан Республикасында җирләү һәм җирләү эше турында» Татарстан Республикасы законы," шәһәр һәм авыл җирлекләре территорияләрен карап тотуга, су объектларына, эчәргә яраклы су һәм эчәргә яраклы су белән тәэмин итүгә, эчәргә яраклы суга, атмосфера һавасына, туфракка, торак биналарга, җитештерү, җәмәгать биналарыннан файдалануга, санитария-эпидемияләргә каршы (профилактика) чаралар үткөрүгә һәм үткөрүгә карата санитар-эпидемиологик таләпләр»СанПин 2.1.3684-21 нормалары, " Татарстан Республикасында җирләү һәм җирләү, Татарстан Республикасы Балтач муниципаль районы Карадуган авыл җирлеге Уставы нигезендә, җәмәгать һәм дин тотучы зиратларның эшчәнлеген оештыру һәм Татарстан Республикасы Балтач муниципаль районы Карадуган авыл җирлеге территориясендә (алга таба – авыл җирлеге) җирләү урыннарын тиешенчә карап тотуны тәэмин итү максатларында Татарстан Республикасы Балтач муниципаль районы Карадуган авыл җирлеге Уставы белән расланды.

1.2. Авыл җирлеге территориясендә урнашкан зиратлар, гомуми кагыйдә буенча, җәмәгатьчелек тарафыннан үлгән (һәлак булган) кешеләрне җирләү өчен, аларның теләк белдерүен исәпкә алып йә җирләү мәсьәләләре буенча махсуслаштырылган хезмәт карары буенча билгеләнә.

1.3. Татарстан Республикасы Балтач муниципаль районы Карадуган авыл җирлеге карары буенча (алга таба – авыл җирлеге башкарма комитеты) авыл җирлеге территориясендә дин тотучы зиратлар төзелә ала.

1.4. Җәмәгать зираты: юк

Дин тоту зираты: Карадуган авылы, кадастр номеры 16: 12: 140301: 57;

Ор авылы, кадастр номеры 16: 12: 140201:125 Ор авылы эчендә көнбатышта.

1.5. Жәмәгать зиратларында жирләү дин, хәрби һәм башка горейф-гадәтләргә исәпкә алып башкарылырга мөмкин.

2. ТӨШЕНЧЭЛӘР ҺӘМ БИЛГЕЛӘМЭЛӘР КУЛЛАНЫЛА ТОРГАН НИГЕЗЛӘМӘ

Әлегә Нигезләмәдә түбәндәгә төшенчәләр һәм билгеләмәләр кулланыла:

Автокатафалк-жәсәдләр табут, үлгән яки үлгән, жирләнгән продукция һәм жирләүдә катнашучылар өчен махсус жиһазландырылган автотранспорт чарасы.

Жирләү - табутта яки табутсыз үлгән яки һәлак булган кешеләрнең мәетләрен, склеп, саркофаг, мавзолей, пантеон һәм кабердәгә туфрак белән чүп савытларын, колумбар урыннарын жиргә бирү яки махсус билгеләнгән участкаларда трах жәю процессы.

Туганнар каберлегә - мәркүмнең (үлгән) жирләү өчен жәмәгать зиратлары территориясендә бушлай бирелә торган жирләү урыны, шул рәвешле, үлгән (үлгән) кешенең иренең яки якин туганы күмелгән урында жирләүгә гарантияләү өчен.

Ялгыз жирләү-ялгыз гражданны, жирләү бурычын үз өстенә алган зат жирләү өчен жәмәгать зиратлары территориясендә бушлай бирелә торган жирләү урыны, шулай ук шәхесләргә Эчке эшләр органны яки хатыны, якин туганны яки законлы вәкилләргә булмаган яки алар жирләү мөмкинлегә булмаган гражданны жирләү урыны.

Гаилә (нәсел) күмелү - өч һәм аннан да күбрәк үлгән (һәлак булган) туганнын жирләү өчен жәмәгать зиратлары территориясендә бирелә торган жирләү урыны.

Туганнар каберлегә-зиратлар территориясендә күпләп һәлакәтләр корбаннарын жирләү өчен бушлай бирелә торган урын.

Туганнар каберлегә- зиратлар территориясендә күпләп һәлакәтләр корбаннарын жирләү өчен бушлай бирелә торган урын зиратлар территориясендә масса күләм һәлакәтләр корбаннарын жирләү өчен (шәхесләргә тулысынча сакланган яки идентификацияләү алмаган гадәттән тыш хәлләрнең шәхесләргә билгеләнмәгән).

Хәрби күмелү- жирләү хәрби йоласын үтәп, үлгән яки һәлак булган хәрби хезмәткәрләргә һәм аларга тиңләштерелгән категория гражданнын жирләү өчен билгеләнгән жәмәгать зираты участогы.

Мактаулы каберлекләр, кагыйдә буларак, төп жәмәгать зираты аллеясы буенда урнашкан, уңайлы алымнар һәм яхшы күзәтү булган һәм үлгән кешене жирләгәндә бушлай бирелә торган урыннар, Россия Федерациясә, Татарстан Республикасы, авыл жирлегә каршындагы казанышларны нигезләү һәм раслау бурычын алган зат үтенечә буенча, вафат булган кешене жирләү бурычын үз өстенә алган зат үтенечә буенча, жирләү урыннары.

"Мораль яклау" зонасы (мораль зона, Яшел саклау зонасы) - гомуми кулланылыштагы территория һәм жирләү өчен билгеләнгән объект төзелешен бүлүчә зона. Ул зират территориясенә бер өлешен аның периметры буенча яфраклы һәм ылыслы агачлардан, ким дигәндә, ике рәттән тора.

Каберлекләр зонасы- жирләү башкарыла торган зиратның функциональ-территориаль зонасы.

Жирлөүне гамәлгә ашыру гарантиясе- үлгән яки үлгән кешене жирлөүне Россия Федерациясенең гамәлдәге законнары нигезендә тәмин итә торган гарантияләрнең жыелмасы.

Жирлөү буенча хезмәтләрнең гарантияләнгән исемлеге - Россия Федерациясенең гамәлдәге законнары белән гарантияләнгән Россия Федерациясе гражданнына түләүсез нигездә күрсәтелә торган хезмәтләр исемлеге. Жирлөү буенча хезмәтләрнең гарантияле исемлеген бирү бурычы гамәлдәге законнар белән жирлөү эше мәсьәләләре буенча махсус хезмәткә йөкләнгән.

Зират- жирлөү урыны чикләрендә урнашкан һәм кремациядән соң һәлак булган (үлгән) кешеләрне жирлөү өчен жир кишәрлекләре булган шәһәр төзелеше комплексы.

Каберлекләрне теркәү кенәгәсе - каберлекләрне теркәү кенәгәсе.

Колумбарий- тужрак салынган урна жирләнгән урын. Вертикаль буенча Колумбарий ярусларга бүленә, яруслар мемориаль плитәләр белән капланган урыннарга бүленә.

Жирлөү өчен җавапны зат - жирлөү турында мәрхүмнең (үлгән) ихтыярында күрсәтелгән зат йә ире, якин туганнары (балалары, әти-әниләре, уллыкка алынган, туганнары һәм бөртуган апалары, оныклары, бабасы, әби), башка туганнары, вафат булган (вафат булган) кешене жирлөү, күмү урынын рәсмиләштерү, аны тиешле тәртиптә тоту һәм аны даими карау бурычын үз өстенә алган башка затлар.

Жирлөү урыны- үлгән яки һәлак булган кешеләрнең мәетләрен яки мәетләрен күмү өчен билгеләнгән жирлөү объектының бер өлеше.

Жирлөү урыннары- жирлөү өчен билгеләнгән жирлөү объекты киңлегенең бер өлеше, ул үлгән яки һәлак булган, тужрак белән күмелгән, этик, санитар һәм экологик таләпләр нигезендә махсус оештырылган жирлөү урыннарын күмү буенча йола гамәлләре үткәрү өчен билгеләнгән. Жирлек территориясендә жирлөү урыннары булып жирлекнең жирле үзидарә органнары карамагында булган һәм үлгән (һәлак булган) кешеләрне жирлөү өчен билгеләнгән җәмәгать зиратлары тора.

Кабер - үлгән яки һәлак булган мәетләренә табутта яки аннан башка күмү өчен билгеләнгән табигый грунтта чокыр рәвешендәге жир корылмасы.

Кабер өеме - үлгән яки һәлак булган кешеләрнең истәлеген мәңгеләштерү өчен билгеләнгән һәм күмелгән урында куела торган мемориаль мәгълүмат булган архитектура-скульптура корылмасы.

Җәмәгать зираты- жирлөү эше мәсьәләләре буенча махсуслаштырылган хезмәт карары буенча үлгән яки һәлак булган кешеләрне жирлөү өчен билгеләнгән жирлөү объекты.

Дин тоту зираты- жирлөү өчен билгеләнгән объект, ул бер дингә (конфессиягә) караган вакытта үлгән яки һәлак булган кешеләрнең мәетләрен (жәсәдләрен) һәм мәетләрен (жәсәдләрен) жирлөү өчен, тиешле кануннар һәм йолаларны үтәп, жирлөү өчен билгеләнгән.

Жәсәд- мәрхүмнең гәүдәсе.

Һәйкәл- күләмле яки яссы архитектура формасы, шул исәптән скульптура, обелисклар, яткан һәм куелган плитәләр, алар хөрмәтенә куелган затлар турында мәгълүмат тупланган (мемориаль мәгълүмат).

Тужрак- кремациядән соң вафат булган (үлгән) мәетенең жәсәдләре.

Жирлөү - авыл жирлегә территориясендә булган горөф-гадәтләргә туры китереп, санитар, экологик һәм башка билгеләнгән нормаларга һәм кагыйдәләргә каршы килми торган кеше мәетен (жәсәдләрен) күмү буенча йола гамәлләре.

Жирлөү эше-жирлөү өчен билгеләнгән объектларны булдыру һәм эксплуатацияләү, шулай ук жирлөүне оештыру һәм үткәрү белән бәйле ритуаль,

юридик, житештерү, йола (дини) һәм башка төрле хезмәтләр күрсәтүгә юнәлдерелгән мәстәкыйль эшчәнлек төре.

Жирләү кирәк-яраклары- жирләгәндә кулланыла торган ритуаль әйберләр. "Жирләү кирәк-яраклары" һәм "жирләү ритуалы предметлары" терминнары охшаш.

Жирләнүнең теркәү билгесе – вафат булган яки һәлак булган кешенең фамилиясен, инициалларын һәм жирләү датасын, аның туган һәм үлем даталарын, шулай ук жирләү башкарылган участок номеры күрсәтелгән табличка.

Ритуаль хезмәтләр-башкаручының һәм кулланучының турыдан-туры хезмәттәшлеге, шулай ук башкаручының жәсәдләргә, үлгән яки һәлак булган кешеләрнең мәетләрен күмү, жирләү, күмү урыннарын карап тоту буенча эшчәнлеге нәтижәсе.

Ритуаль оешмалар - Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә теркәлгән, жирләү эше мәсьәләләре буенча махсулаштырылган хезмәт статусы булмаган һәм авыл жирлегә территориясендә ритуаль һәм шуңа бәйле ритуаль хезмәтләр, шул исәптән жирләү буенча хезмәт күрсәтергә хокуклы юридик затлар һәм шәхси эшмәкәрләр.

Зиратны караучы-авыл жирлегә башкарма комитеты билгели торган, үз функцияләрен түләүсез нигездә башкаручы, күмү урыннарын билгеләү өчен җаваплы зат.

Жирләү эше мәсьәләләре буенча махсулаштырылган хезмәт-жирләү һәм жирләү буенча хезмәт күрсәтү эшчәнлеген алып баручы, Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы законнары белән билгеләнгән тәртиптә авыл жирлегә башкарма комитеты тарафыннан тәзелә торган коммерцияле булмаган оешма.

Мәет көле салынган урна – үлгән кешенең калдыкларын салган целлофан пакет. Урна савытлары төрле тышкы бизәлешле булырга мөмкин.

3. ЖИРЛӘУ ТӘРТИБЕ

3.1. Жирләү зиратта каберләргә урнаштыру һәм карап тоту кагыйдәләре, шулай ук санитар кагыйдәләр һәм нормалар нигезендә башкарыла.

3.2. Гражданлык хәле актларын теркәү органнары тарафыннан бирелгән үлем турында таныклык күрсәтәл үлгән затның туганнары, я жирләү бурычын үз өстенә алган затлар, жирләүгә рөхсәтне (1 нче кушымта) авыл жирлегә башкарма комитетына гариза бирү юлы белән (2 нче кушымта) рәсмиләштерәләр.

3.3. һәр күмелү билгеләнгән формадагы китапта теркәлә (кушымта 3). Күмелгән каберлекләргә исәпкә алуның төгәлләнгән китабы катгый хисап документы булып тора һәм "Балтач муниципаль районы архивына даими саклауга тапшырыла"»

Күмүгә рөхсәт рәсмиләштергәндә, күмелгән урыннарны теркәү кенәгәсендә күмүне теркәү язуы түбәндәгечә башкарыла:

- үлгән (һәлак булган) затның фамилиясе, исеме, әтисенең исеме; үлгән (вафат булган) затның туу һәм үлү датасы; үлгән (һәлак булган) кешенең яше;

- үлгән (һәлак булган) затның үлү турында герблы таныклығының сериясе һәм номеры үлгән (һәлак булган) затның үлем турында медицина таныклығының номеры);

- күмелү даталары;

- кабер һәм күмү участогының тәртип номеры;

- күмелгән өчен җаваплы затның фамилиясе, исеме, әтисенең исеме һәм адреслары.

3.4. Жирләү рөхсәттә күрсәтелгән срокта һәм зиратны караучы күрсәткән билгеле урында, жирләүгә рөхсәт белдерелгәннән соң башкарыла.

3.5. Жирләү бурычын үз өстенә алган затка күмүне теркәү турында таныклык бирелә (4 нче кушымта).

3.5. Каберләр зиратның билгеләнгән планировкасы нигезендә эзлекле тәртиптә тезеләләр. Жирләнгән вакытта чардуганнар рәте сакланырга тиеш.

3.6. Мәрхүмне жирләү өчен түбәндәге күләмдәге кабер өчен жир участогы бүлөп бирелә: кабернең озынлыгы - 2 метр, киңлеге - 1 метр, тирәнлеге - 1,5 метр; кабер төбенең тамгасы грунт супары торышы дәрәжәсеннән 0,5 метрга югарырак булырга тиеш; кабер өстендәге калкулыктар 0,5 метр биеклектә булырга тиеш. Каберләр арасында озын яклар буенча-1 метр, кыска - 0,8 метр.

Чардуганнарның биеклегә 1 метрдан артмаска тиеш.

Гаилә (нәсел) күмелү урыны күләме 20 кв. метрдан артмаска тиеш.

3.7. Гамәлдәге зиратта мәетне кабер булган урында жирләү, жирләү өчен җаваплы затның язма ризалыгы, шулай ук авыл жирлегә башкарма комитеты рөхсәте булганда, элекке жирләү вакытыннан 20 ел үткәннән соң рөхсәт ителә.

3.8. Гамәлдәге зиратта, чардуган эчендә буш урын булган очракта, туганнарны жирләү рөхсәт ителә.

Буш урын булмаганда, туганлык каберлегендә жирләнгән очракта, әлеге жир участогының майданын арттырмыйча жирләү участогы чикләрендә жирләү рөхсәт ителә. Бу очракта беренче һәм икенче каберлекләр арасында араны киметү рөхсәт ителә, ләкин әлеге Нигезләмәнең 3.10 пунктында билгеләнгән чикләрдә.

3.9. үлгән (һәлак булган) затны кабер өстенә жирләүгә яки туганлык каберлегендә жирләүгә рөхсәт жирләүне оештыручы затка бирелә:

- үлгән (һәлак булган) затның герблы үлү турында таныклығының төп нөсхәсе булганда;

- үлгән (һәлак булган) зат белән элек үлгән (һәлак булган) затның якин туганлыгын раслаучы документлар булганда;

- мәетне күмүгә җаваплы заттан язмача ризалык булганда.

3.10. Табутны күмгәндә, гамәлдәге туганлык (гаилә) киртәләренә күмгәндә, каберләр арасындагы ара 0,5 метрдан да ким булмаска тиеш, табутта күмелгән вакытта кабернең тирәнлеге 1,5 метр булырга тиеш.

3.11. Архив документлары (теркәү журналы) булмаганда каберләргә яки киртәләрдә буш урыннарда якин туганнарының язмача гаризалары (туганлык дәрәжәсе һәм мөлкәткә хокук-һәйкәлләр, киртәләр һ. б. кабер корылмалары

гражданнар тарафыннан бу зиратта күмелүне раслаучы документлар күрсәткәндә раслана.

3.12. Берничә кешене бер табутта күмү рөхсәт ителми.

3.13. Билгеләнгән тәртиптә хужасыз дип табылган каберлекләрне (каберлекләрне) җирләү гомуми нигезләрдә башкарыла.

3.14. Туганлык җирләрендә җиргә туфрак салынган чүплекләрне җирләү, алдагы җирләү вакытына карамастан, рөхсәт ителә.

3.15. Мәетләрне күмү санитар нормалар һәм кагыйдәләр нигезендә, үлем җиткәннән соң 24 сәгаттән дә соңга калмыйча яки гадәттән тыш хәлләр булган очракта, медицина һәм хокук саклау органнары рөхсәтеннән соң башкарыла.

3.16. Аеруча куркыныч йогышлы авырулар таралуны булдырмау максатларында итсез этиологиядән, шулай ук аеруча куркыныч инфекцияләрдән (дөвалау оешмаларында үлгән яки ачу өчен патологоанатомия бүлекләренә кергән) үлчеләрне җирләү процессы турыдан-туры патологоанатомия бүлегеннән оцинкланган гербларда башкарыла.

3.17. Югары радиоактив фонына ия булган мәетләрне күмү Россия Федерациясә законнары нигезендә, зиратның махсус бирелгән участогында рөхсәт ителә.

3.18. Мәрхүмнәрнең җәсәдләрен яңадан җирләү башкарма хакимият органнары карары һәм дәүләт Санэпид күзәтчеләге органнарының аеруча куркыныч йогышлы авыруларның булмавы турында бәяләмәсә буенча мөмкин. Җирләү мизгеленнән бер ел алдан җирләүне үткәрергә киңәш ителми.

3.19. Җәсәдләрне тартып алган очракта, каберләр билгеләнгән тәртиптә куллануга рөхсәт ителгән дезинфекцияләнергә, салынган һәм планлаштырылган булырга тиеш.

3.20. Кабер калкулыгында җирләгәндә үлгән кешенең фамилиясен, исемен һәм атасының исемен, үлем датасын һәм төркәү номерын күрсәтеп билге куела.

3.21. Ябык зиратларда җирләү тыела, моннан тыш, чүплекләрне туфрак белән күмү очрактарыннан тыш.

3.22. Якын туганнары яки алар җирләү мөмкинлегә булмаган очракта, шулай ук җирләү, моргка, суд-медицина экспертизасы учреждениеләренә илтүне йөкләү бурычын үз өстенә алган башка затлар булмаганда, Эчке эшләр органнары тарафыннан аның шәхесен билгеләгәннән соң мәетне җирләү эше мәсьәләләре буенча махсуслаштырылган хезмәт тарафыннан башкарыла (аның булмаганда). - (алга таба - «контракт буенча ритуаль оешма").

3.23. Зиратта үз белдегәң белән җирләү тыела.

4. ГАИЛӘ (НӘСЕЛ) КАБЕРЛЕГЕ

4.1. Гаилә (нәсел) күмелгән урыннар мәетне җирләгәндә дә, булачак каберлекләр өчен дә бирелә.

4.2. Җәмәгать зиратындагы җир кишәрлекләре гаилә (нәсел) күмелгән урыннар булдыру өчен авыл җирлегә территориясендә даими яшәүче Россия Федерациясә гражданнарына бирелә.

4.3. Гаилә (нәсел) җирләү урынының күләме 20 квадрат метрдан артмаска тиеш.

4.4. Гаилә (нәсел) җирләү өчен урын бирү яки бирүдән баш тарту турында Карар кабул итү, гаилә (нәсел) күмелүләре реестрын формалаштыру һәм алып бару, гаилә (нәсел) күмелү урыны бирү мәсьәләсен хәл итү өчен гариза бирүчеләр тарафыннан бирелгән документларны исәпкә алу һәм саклау авыл җирлегә башкарма комитеты тарафыннан башкарыла.

Карар Башкарма комитет карары рәвешендә рәсмиләштерелә.

4.5. Гаилә (нәсел) жирләү өчен урын бирү мәсьәләсен хәл итү өчен авыл жирлегә башкарма комитетына түбәндәге документлар бирелә:

1) гаилә (нәсел) күмәлгән урында жирләү күздә тотыла торган затлар даирәсен күрсәтеп, гаилә (нәсел)күмү урыны булдыру өчен урын бирү турында гариза (5 нче кушымта);

2) төп нәсхәсен чагыштыру өчен күрсәтеп паспорт яки мөрәжәгать итүченең шәхесен таныкларчы башка документ күчермәсе, ;

3) үлгән кешенең дәрәжәсен элек жирләнгән туганнары белән туганлык дәрәжәсен раслаучы документлар.

4.6. Барлык тапшырылган документлар опись буенча кабул ителә (6 нчы кушымта), аның күчермәсе гариза бирүчегә аларны кабул итү датасы турында билгә белән тапшырыла.

4.7. Гаилә (нәсел) жирләү өчен урын бирү яки аны бирүдән баш тарту турындагы карар барлык документлар белән гариза алынган көннән 30 көннән дә артмыйча кабул ителә.

4.8. Жирләүне турыдан-туры гамәлгә ашырганда гаилә (нәсел) жирләү өчен урын бирү яки аны бирүдән баш тарту турында карар мөрәжәгать итүче тарафыннан авыл жирлегә башкарма комитетына (жирләнгән көнгә кадәр бер көннән дә соңга калмыйча) үлем турында медицина таныклығын яисә ГХАТ органнары бирә торган үлем турында таныклыкны, шулай ук әлеге Нигезләмәнең 4.5 п.күрсәтелгән документларны тапшырган көнне кабул ителә.

4.9. Гаилә (нәсел) жирләү өчен урын бирү турындагы карар гариза бирүчегә 30 көн эчендә язма рәвештә бирелә, яки почта аша жиберелә (7 нче кушымта).

4.10. Гаилә (нәсел) жирләү өчен урын бирүдән баш тарту турындагы карар мөрәжәгать итүчегә 30 көн эчендә баш тарту сәбәпләрен күрсәтеп, язма рәвештә тапшырыла яисә почта аша жиберелә (8 кушымта).

4.11. Гаилә (нәсел) күмүне булдыру өчен урын бирүдән баш тарту,рөхсәт ителә:

1) әгәр мөрәжәгать итүче акылга зәгыйфь зат булса;

2) әгәр мөрәжәгать итүче Гаилә (нәсел) күмелү өчен урыннар бирелергә мөмкин булган зиратлар исемлегенә кермәгән зиратта урын алу теләген белдерсә;

3) әгәр мөрәжәгать итүче әлеге нигезләмәнең 4. 5, 4.8 пунктында күрсәтелгән барлык документларны тапшырмаса;

4) әгәр мөрәжәгать итүче вафат булган кешенең (ата-аналар һәм балалар, уллыка алуучылар, бабай, әби һәм оныклар), тулы һәм тулы булмаган (уртак әтисе яки әнисе булган) туганнар һәм сеңелләре белән турыдан-туры килә торган һәм иңче линия буенча туганнарының (туганнары)булып тормаса.;

5) мөрәжәгать итүче зиратның структур үзенчәлекләре һәм жирләү урынының архитектур-ландшафтлы мохите белән бәйле рәвештә гаилә каберлекләре өчен бирелми торган жир кишәрлеген алу теләген белдерсә;

6) мөрәжәгать итүче авыл җирлеге территориясендә даими яшәүче Россия Федерациясе гражданы булмаса.

4.12. Гаилә җирләү өчен җир участогын сайлаудан баш тарту гаилә җирләү өчен җир участогын сайлау турында гариза белән кабат мөрәжәгать итү өчен киртә булып тормый.

4.13. Гаилә (нәсел) җирләү өчен урын бирү турында кабул ителгән карар нигезендә, авыл җирлеге башкарма комитеты гаилә (нәсел) җирләү өчен урын бирү турында таныклык бирә һәм аны җиде календарь көннән дә артмаган, ләкин мәетне җирләүгә туры килгән очракта, җирләү көненә кадәр бер көннән дә соңга калмыйча тапшыра.

4.14. Гаилә (нәсел) күмелү урыны күрсәтелгән таныклык бирелгән зат тарафыннан киртәләп алынырга тиеш.

4.15. Гаилә (нәсел) күмелгән урыннарда җирләү урынына архив документлары булмаган очракта, җирләү бурычын алган затның язма гаризасы нигезендә, аның шәхесен таныклаучы паспорт яки башка документ күрсәткәндә авыл җирлеге башкарма комитеты рәхсәт белән башкарыла., 4.8. 1. әлеге нигезләмәнең 1 пункты.

5. ДАНЛЫ КАБЕРЛЕКЛӘР

5.1. Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы, авыл җирлеге алдында казанышлары булган вафат (һәлак булган) гражданның истәлеген мәңгеләштерү максатларында җәмәгать зиратлары территориясендә, авыл җирлеге башкарма комитетының тиешле карары нигезендә, аерым җир участкалары (зоналары) каралырга мөмкин.

5.2. Җирләү данлы каберлекләрдә башкарылырга мөмкин булган затлар исемлеген авыл җирлеге башкарма комитеты карары белән билгеләнә.

5.3. Данлы каберлекләр урынның күләме авыл җирлеге башкарма комитеты тарафыннан 6 квадрат метрдан да ким булмаган күләмдә билгеләнә.

5.4. Мактаулы күмелгән урыннарда өстенә җирләү рәхсәт ителми.

6. ХӘРБИ КАБЕРЛЕКЛӘР

6.1. Жәмәгать зиратлары территориясендә авыл жирлеге башкарма комитетының тиешле карары нигезендә жәрби каберлекләр өчен аерым жир кишәрлекләре (зона) каралырга мөмкин.

6.2. Жирләү һәм жирләү эшә өлкәсендә Россия Федерациясе законнары белән билгеләнгән 5 кв. м майданлы затларның жирләү урыннары бушлай бирелә.

7. МӘЕТ КӨЛЕ САЛЫНГАН УРНАНЫ КҮМҮ

7.1. Жирләү урнада да, урнасыз да башкарылырга мөмкин. Күмүнең түбәндәге ысуллары булырга мөмкин:

һәйкәл куеп мәет көле салынган урнаны жирләү;

һәйкәл урнаштырмыйча гына мәет көле салынган урнаны жирләү, күмү;

Колумбиядә мәет көле салынган урна урнаштыру (кайгы диварында);

Мәет көлен жилгә очыру.

7.2. Зиратта мәет көлен күмү кремация турындагы документлар һәм жирләү өчен җаваплы затның паспорты нигезендә башкарылырга тиеш.

7.3. Урнада мәрхүмнең фамилиясе, исеме, атасының исеме һәм теркәү номеры язылырга тиеш.

7.4. Жирләү өчен җаваплы затка мәет көле салынган савытны күмү турында таныклык тапшырыла (9 нчы кушымта). Шул ук вакытта күмүләргә теркәү китабына тиешле язма кертелә.

7.5. Махсуз корылманың (колумбариянең) мәрхүмнең көле урнаштырылган уемтыгы махсус мемориаль плитә белән ябылырга тиеш, ә мәрхүмнең каберенә һәйкәл куелырга мөмкин. Плитәдә яки һәйкәлдә түбәндәге мәгълүматлар күрсәтелә:

исеме, атасының исеме һәм мәрхүмнең фамилиясе;

вафат булуының яшәү чоры.

7.6. Мәрхүмнең көле салынган урна аерым участка яисә туганлык жирләвенә күмелергә мөмкин.

Мәрхүмнең көле салынган урна туганнар каберенә жирләнгән очракта, авыл жирлеге башкарма комитеты рәхсәтен дә алырга кирәк. Күмүләргә теркәү китабына күмелгән урын турында билгә ясала.

7.7. Мәрхүмнең көлен тарату авыл жирлеге башкарма комитеты рәхсәте белән гамәлгә ашырыла. Көлен таратканда, бу жир өчен билгеләнгән территориядән читкә көл элгү рәхсәт ителми. Көл тараткан урыннарында истәлек билгеләрен урнаштыру авыл жирлеге башкарма комитеты карары буенча гамәлгә ашырылырга мөмкин.

8. ДИНИ ЗИРАТЛАР

8.1. Дини зират-жирләү өчен билгеләнгән объект, ул бер дингә (конфессиягә) караган вакытта үлгән яки һәлак булган кешеләрнең мәетләрен (жәсәдләрен) һәм көлләрен, тиешле кануннар һәм йолаларны үтәп, жирләү өчен билгеләнгән.

8.2. Дини зиратларның эшчәнлек тәртибе, тиешле дини берләшмәләр белән килештереп, авыл жирлеге советы тарафыннан билгеләнә. Авыл жирлеге территориясендә дини зиратларның эшчәнлегә гражданныр тарафыннан мөстәкыйль рәвештә гамәлгә ашырылырга мөмкин.

8.3. Дини зиратлар дини берләшмәләр тәкъдиме буенча төзелә, аларның уставлары зиратларда дини йолаларны гамәлгә ашыруны күздә тоталар.

8.4. Дини зират төзелгәннән соң, аның статусын иҗтимагый яки башкача үзгәртү рәхсәт ителми.

Дини зират статусы бирелгән очракта, гамәлдәге зиратка аның статусын иҗтимагый яки башкача үзгәртү рәхсәт ителми.

8.5. Үлгән (һәлак булган) башка диннәрне (конфессияләрне) күмү дини зиратка рәхсәт ителми.

Башка диннәрнең (конфессия) каберлекләрен жирләүне булдырмау максатларында үлгән, мәрхүмне җибәрүче, тыныч жан өчен җавап бирүче яки жирләүдә катнашкан дини берләшмә вәкиле, рухани билгеләнгән үрнәктәге белдерүдә үлгән кешенең теге яки бу конфессиягә каравы турында билге ясыи һәм билге ясаган дини эшлеклесе вазыйфасын күрсәтә.

8.6. Дини зиратларда үлгәннәрне күмү әлеге хәлнең 3, 10, 11 бүлекләре таләпләре нигезендә гамәлгә ашырыла.

8.7. Дини зират территориясендә башка конфессияләрнең (диннәрнең) нинди дә булса билгеләрен билгеләү яисә сурәтләү тыела.

9. МӨСЕЛМАН ДИНЕНДӘГЕ ЗИРАТЛАРНЫҢ ЭШЧӨНЛЕГЕ ТӨРТИБЕ

9.1. Мөселман дини зиратларында (алга таба - мөселман зираты) каберлекләр шәригать нормалары буенча ислам кануннары буенча җитештерелә.

9.2. Мөселман зиратында үлчеләрне күмү көн саен 8.00 дән 17.00 сәгатькә кадәр башкарыла. Аерым очракларда үлгән кешеләрне 17.00 сәгатьтән соң, кояш баеганчы, әмма 20.00 сәгатьтән дә соңга калмыйча, үлгән кешенең чит шәһәр туганнары үтенече буенча күмү рәхсәт ителә.

9.3. Мөселман зираты территориясендә үлгән кешене күмү табутсыз тәнне тукымасы беләнтөрөп күмү юлы белән генә башкарыла.

9.4. Үлгән кешенең гәүдәсен шактый нык зарарлау (һәлакәтләр, стихияле бәла-казалар, сугышчан хәрәкәтләр) нәтижәсендә мәетне тиешле тукымага (саванга) төрөп булмый икән, мондый табутка охшаш конструкцияләрдә үлгәннең калдыкларын күмүне башкарырга рәхсәт ителә.

9.5. Үлгән кешене күмү барышында кирәкле йолаларны үткәрүче рухани катнаша, үлгән кешенең гәүдәсен шәригать нормаларына туры китереп күмүне тикшерә.

9.6. Кабер өстенә куела торган тәмга үлгән кешенең баш очына куела.

9.7. Зиратка бару шәригать нормаларына һәм этика үтәү белән башкарылырга тиеш.

10 ПРАВОСЛАВИЕ ДИНЕНДӘГЕ ЗИРАТЛАРНЫҢ ЭШЧӨНЛЕГЕ ТӨРТИБЕ

10.1. Православ динендәге дини зиратларда (алга таба - православие зираты) күмүләр Рус православие чиркәве йолалары буенча христиан кануннары нигезендә башкарыла.

10.2. Православие зиратында үлчеләрне күмү көн саен 10.00 сәгатьтән 16.00 сәгатькә кадәр башкарыла.

Үлгәннәрне (һәлак булганнары) күмү Изге Пасха көнендә башкарылмый.

10.3. Үлгән православ христианнары күмү табутта гамәлгә ашырыла. Мәрхүм башы белән көнбагышка һәм аяклары белән көнчыгышка таба ятарлык итеп кабергә төшереләр.

10.4. Мәрхүмне жирләүдә рухани катнаша, ул кирәкле йолаларны үткәрә, үлгән кешенең каберен һәм мәетен православие традицияләренә туры килү-килмәүгә тикшерә.

Әгәр мәетнең жыры читтән торып (өйдә, гыйбадәт корылмасында яки Панихида үткәргәндә башка урында) житештерелсә, мәрхүм зиратта жырылмый. Бу очракта мәрхүмне жирләү бурычын үз өстенә алган зат, руханиның турыдан-туры катнашыннан башка, зиратка күмелергә мөмкин.

10.5. Православие зиратында үз-үзләренә кул салучыларны жирләү тыела.

11. ЗИРАТ ТЕРРИТОРИЯСЕ

11.1. Зират территориясе, күмелү ысулына карамастан, функциональ зоналарга бүленә:

- керү функциональ зонасы;
- йола функциональ зонасы;
- күмү функциональ зонасы.

11.2. Каберлекләр зонасы зиратның төп, функциональ өлеше булып тора. Жәмәгать зиратларында алгыз каберлекләр, гаилә каберлекләре, туганнар каберлекләре һәм мемориаль корылмалар, шулай ук шәхесләре билгеләнмәгән мәетләренә күмү участоклары карала.

11.3. Яндырылган мәетнең көле салынган махсус тартмаларны күмү өчен зиратларда жир кишәрлекләре карала.

12. ЖИҺАЗЛАР, КҮМҮ УРЫННАРЫН ЯШЕЛЛӘНДЕРҮ ҺӘМ КАРАП ТОТУ

12.1. Зиратларда каралырга тиеш:

- 1) зират исеме, эш режимы белән элмә тактасы;
- 2) зират планы белән стөнд. Зиратның төп зоналары планда билгеләнергә тиеш. План белән стөндны төп керү юлы янында куярга кирәк;
- 3) авыл жирлегә башкарма комитеты игъланнары һәм боерыклары, зиратларда булу кагыйдәләре, гражданның хокуклары һәм бурычлары өчен стөнд;

4) вак-төяк чүп жыю өчен чүп савытлары;

5) каты өслекле майданчыкларда урнаштырылган чүп-чар өю контейнерлары (асфальтланган, бетонланган). Зиратлардагы чүп-чар жыю урыннары коймаланырга тиеш. Чүп-чар жыелган саен чыгарылырга тиеш.

12.2. Зиратлар янындагы территорияләр төзекләндерелергә тиеш. Жирләү урыннарын яшелләндерү һәм төзекләндерү гамәлдәге нормалар һәм кагыйдәләр белән башкарылырга тиеш.

12.3. Жирләү участокларында гражданны тарафыннан Агач утырту бары тик яшелләндерү проекты нигезендә генә рөхсәт ителә.

12.4. Жирләү урыннарын төзү һәм төзекләндерү буенча барлык эшләр гамәлдәге агачларны, куакларны һәм үсемлек җирин максимал рәвештә саклап башкарылырга тиеш. Агач кисүне, санитар-яклау зонасы һәм мораль (яшел) яклау зонасы булдыру өчен, табигый яшел үсентеләрне файдаланып, сайлап алып башкарырга кирәк.

12.5. Яңа булдырыла торган зират территориясе тирәсендә уза торган мораль (яшел) яклау зонасы 5-10 м киңлектәге яшел үсентеләр белән тыгыз булырга тиеш.

12.6. Яшел үсентеләр майданы зиратның кимендә 30% майданын тәшкил итәргә тиеш.

12.7. Зиратны яшелләндергәндә агачтан кабергә кадәрге ара 5 метрдан да ким булмаска тиеш.

12.8. Зиратның бөтен территориясе буенча юл чөлтәре түбәндәге категорияләргә бүленергә мөмкин:

- 1) кварталара юллар;
- 2) квартал эчендәге юллар;
- 3) сукмаклар;

12.9. Кварталара куллар автомашиналар йөрү өчен билгелэнгән, алар кабер өсте корылмаларын алып килү һәм территорияне чистарту өчен билгелэнгән.

12.10. Квартал эчендәге юллар тиешле зиратка хужалык хезмәте күрсәтә торган моторлаштырылган транспортны йөртү өчен билгелэнгән.

12.11. Сукмаклар кварталлар һәм зиратлар участкалары территориясе буенча жәяүлеләр үтү өчен билгелэнгән.

12.12. Авыл жирлеге башкарма комитеты зиратларны тиешле тәртиптә тотарга һәм тәэмин итәргә тиеш:

1) каберлекләргә исәпкә алу;

2) каберлекләргә күмү өчен һәр жир участогын бирүнең билгелэнгән нормаларын һәм каберләргә эзерләү кагыйдәләрен үтәү;

3) зиратларның территорияләрендә урнашкан биналарны, корылмаларны, зиратлар коймаларын, зират юлларын һәм майданчыкларын төзек хәлдә тоту һәм аларны;

4) зиратлар территорияләрендә яшелләндерү, яшел үсентеләргә карау һәм аларны яңарту;

5) чүп-чар жыю өчен контейнер майданчыкларын төзекләндерү, барлык зиратларны системалы рәвештә чистарту, чүп-чарны үз вакытында чыгару, корыган чөчәкләр һәм венюклар кую;

6) тиешле хезмәт күрсәтү культурасы;

7) санитар нормаларны һәм кагыйдәләргә үтәү;

8) янгың куркынычсызлыгы кагыйдәләргә үтәү;

9) китапта, һәр күмелгән мәетнең жирләү участогының номерларын, каберне, фамилиясен, исемен һәм әтисенең исемен, күмелү датасын һәм жирләү бурычын үз өстенә алган затның фамилиясен, исемен һәм әтисенең исемен, адресын күрсәтеп, билгелэнгән формадагы теркәү.

Китапка язудан тыш, авыл жирлеге башкарма комитеты хезмәткәре зиратның сызымында тиешле билгә ясый;

10) кабер калкулыгында үлгән кешенең фамилиясен, исемен һәм атасының исемен, туган һәм үлем датасын күрсәтеп билгә кую. Тану билгесен урнаштырмыйча гына күмү рәхсәт ителми;

11) зиратлар территорияләргә (күмелгән урыннардан тыш) системалы рәвештә чистарту.

12) дәүләт саклавында булган туганнар каберләргә, һәйкәлләргә һәм каберләргә тиешле тәртиптә тоту.

Зират участогында жирләү өчен жир юк икән, норма буенча участок ябылырга тиеш. Участок периметры буенча әлегә участокның ябылуы турында кисәтеп табличкалар куепа.

13. Жирләү өчен жаваплы затлар бурычлы:

1) каберлекләргә (һәйкәл, цоколь, чөчәк түтәлләргә, коймалар, күмелгән урыннар турында кирәкле белешмәләр), каберлек өстендәге корылмалар, колумбариядәге урыннар, яшеллекләргә үз көчләргә белән яисә килешү нигезендә әлегә ритуаль хезмәтләр күрсәтүгә хужалык итүгә субъектны жәлеп итеп карап тотарга;

2) кабер өстендәге корылмаларны һәм аларның коймаларын ремонтлау, буяу эшләргә башкару;

3) зират территориясендә урнаштырылган контейнерларга чүп-чар, иске венюклар, сүтелә торган каберләрдән чүп-чар чыгаруны тәэмин итәргә, шулай ук кабер ташларын төзәтәргә, кабер янындагы үткөрү урыннарын чистартырга;

4) авыл жирлеге башкарма комитетына жирлэнгән каберлеккә мәрхүмнең коле тутырылган савытны күмгәндә яисә ул савытны кире алганды; кабер өеме корылмаларын урнаштыру (алмаштыру) очракларында мөрәжәгать итәргә;

5) янғын куркынычсызлыгы таләпләрен үтәргә;

6) күмелгән урын территориясендә чисталык һәм тәртип сакларга;

5) гамәлдәге законнарда, муниципаль хокукый актларда һәм әлеге Нигезләмәдә каралган башка таләпләренә үтәргә.

14. Кабер өстендәге корылмаларны (жирләү өчен участокларны) карау булмаганда, авыл жирлегә башкарма комитеты яки Жирләү эшләре мәсьәләләре буенча махсушлаштырылган хезмәт (жирләү өчен җаваплы затка) кабер өстенә тиешле кисәтү (алга таба – белдерү) урнаштыру юлы белән, каберлекне тиешле тәртипкә китерү тәкъдиме белән туганнарына мөрәҗғәгать итәргә тиеш.

15. Кабер өстендәге корылманың (жирләү өчен участок) тарихи-мәдәни кыйммәтләре билгеләнгән очракта, аның тарихи һәм мәдәни ядкәрләренә саклау һәм алардан файдалану турындагы законнар нигезендә саклануы тәэмин ителә.

16. Жирләнгән һәм яше 15 һәм аннан да күбрәк булган каберлекләргә карата авыл жирлегә башкарма комитеты жирләү һәм кабер базасы торышын тикшерү актын төзәргә (10 нчы кушымта), иске каберлекләренә һәм кабер өсте корылмаларын теркәү кенәгәсендә теркәргә (11 нче кушымта) тиеш.

Каберлекләренә һәм каберлекләренә карау актлары авыл жирлегә башкарма комитетында саклана.

17. Каберлекне тиешле сәхтә тиешле хәлгә китергән очракта, каберлек өчен җаваплы зат авыл жирлегә башкарма комитетына мөрәҗғәгать итә, ул бу хакта иске каберлекләренә һәм кабер өсте корылмаларын теркәү кенәгәсендә яза.

13. ҺӘЙКӘЛЛӘР, ИСТӘЛЕКЛЕ БИЛГЕЛӘР, КАБЕРЛЕКЛӘР ҺӘМ МЕМОРИАЛЬ КОРЫЛМАЛАР

13.1. Һәйкәл булып зур күләмле һәм яссы архитектура формалары санала, шул исәптән: скульптура,obeliskлар, яткан һәм куелган плитәләр, алар хөрмәтенә куелган затлар турында мәгълүмат (мемориаль мәгълүмат) урын алган. Мондый мәгълүмат булмаган объектларны парк архитектуралары дип санарга кирәк.

13.2. Яссы яки күләмле кече формалар, шул исәптән мемориаль мәгълүмат булган, аларны урнаштыру өчен 0,5 квадрат метрдан кимрәк участок кирәк булган транспортлар истәлекле билгеләр булып санала.

13.3. Кабер һәм мемориаль корылмаларга мемориаль мәгълүмат булган корылмалар керә. Каберлекләре булмаган, әмма нинди дә булса зат истәлегенә куелган һәм мемориаль мәгълүмат булган корылмалар мемориаль дип санала.

13.4. Кабер өстендәге корылмаларны (кабер ташларын) һәм киртәләренә монтажлау, демонтажлау, ремонтлау, алыштыру язма гариза (12 нче кушымта) нигезендә авыл жирлегә башкарма комитетына жирләү урыны, паспорт яки шәхесне раслаучы башка документ, күмүне теркәү турында таныклык күрсәтелгән очракта башкарыла.

13.5. Кабер өемнәре (һәйкәл, кабер плитәсе, чәчәк түтәлләре, тәре, тиешле күләмдәге киртәләр, жирләү урыны майданчыгы) жирләү өчен бирелгән жир кишәрлегә чикләрендә авыл жирлегә башкарма комитеты рәхсәте (13 нче кушымта) белән билгеләнә яисә алмаштырыла.

Һәйкәлләр һәм корылмалар, яисә аларнын өлешләре участок чикләреннән чыгып торырга тиеш түгел.

13.6. Әлеге Нигезләмәнең 3.6 пунктында билгеләнгән күләмнәрдән тыш жир кишәрлекләрен үз белдәкләре белән куллануга юл куйган гражданныр, аларны язмага кисәткәннән соң, 20 көн эчендә җитешсезлекләренә бетерергә тиешләр.

13.7. Бирелгән жир кишәрлегеннән читтә һәм п.п.14.13., 14.14. билгеләнгән зурлыктан артырылган корылмалар, күмү өчен җаваплы затны кисәткәннән соң сүтелергә тиеш.

Кабер өстендәге корылмаларны сүтү авыл жирлегенең башкарма комитеты тарафыннан башкарыла, гаепле затларга чыгымнарны кертү белән карала.

Ташландык кабер өстенә ташланган корылмаларны хужаларга жимерү турында кисәткәннән соң 30 көн эчендә кире кайтару, алар кабер өстендәге корылмаларны жимерү чыгымнарын компенсацияләү шарты белән башкарыла.

13.8. Билгеләнгән тәртиптә гражданнар (оешмалар) тарафыннан билгеләнгән кабер ташлары аларның милке булып тора.

13.9. Кабер өстендәге корылмаларны урнаштыру һәм алу эшләре апрельдән ноябрь аена кадәр башкарыла.

13.10. Кабер корылмаларындагы язмалар әлеге каберлектә күмелгән затлар турындагы мәгълүматларга туры килергә тиеш.

13.11. һәйкәлләрне урнаштыру күмгәннән соң бер елдан да иртәрәк булмаган вакытта башкарыла.

13.12. Кабер өстендәге корылмаларны күмү урыныннан читтә урнаштыру рөхсәт ителми.

13.13. Билгеләнгән кабер өстендәге корылмаларның биекlege гәүдәне (калдыкларны) күмү урынында 2,0 м дан артмаска тиеш.

13.14. Каберләрне койма белән тоту авыл жирлеге башкарма комитеты рөхсәте белән күмү өчен бирелгән жир кишәрлеге чикләрендә рөхсәт ителә. Жирләү урыны киртәсенең биекlege 1 метрдан артык була алмый. Киртәләр күмү урыны арасындагы техник юл территориясен биләргә тиеш түгел.

13.15. Авыл жирлегенең башкарма комитеты гражданнар билгеләгән кабер өстенә корылмалар өчен матди җаваплылык тотмый.

13.16. Авыл жирлегенең башкарма комитеты һәр кабер өстендәге корылманы (кабер ташын) урнаштыруны һәм алмаштыруны теркәп бара, бу хакта кабер өстендәге корылмаларны (кабер ташларын) теркәү кенәгәсендә (14нче кушымта) һәм күмүне теркәү турындагы тиешле таныклыкларда тиешле язма эшләнә.

Кабер өстендәге корылмаларны (кабер ташларын) теркәү китаплары катгый хисаплылык документлары булып тора, даими саклау срогы булган эшләргә керә һәм муниципаль архивка даими саклауга тапшырыла.

13.17. Кабер өстендәге корылмалар (кабер ташлары) урнаштыруны теркәү китабына түбәндәге белешмәләр кертелә:

- 1) квартал, участок, кабер номеры;
- 2) вафат булучының (һәлак булучының) фамилиясе, исеме һәм әтисенең исеме;
- 3) кабер өстендәге корылманы (кабер ташын) урнаштыру датасы, анын зурлыгы, кабер ташы эзерләнгән материал;
- 4) кабер өчен җаваплы һәм кабер өстендәге корылманы (кабер ташын) урнаштыруга счет-казак биргән затның адресы һәм фамилиясе;
- 5) кабер өстендәге корылма (кабер ташлары) житештерүченең реквизитлары, аларны сатып алу (эзерләү) документлары нигезендә.

13.18. Кабер өстендәге корылмаларны (кабер ташларын) һәм коймаларны куллану вакыты чикләнми, моңа корылмаларны билгеләнгән тәртиптә кешеләрнең сәламәтлегенә куркыныч тудыручы, тузган дип тану очраklары, күрше жирләү урынының сакланышын тәэмин итү очраklары керми.

13.19. Күмү урыннары территориясендө, ижтимагый зиратның архитектур-ландшафт проектына ярашлы рәвештә, алга таба коймалар куймыйча күмү каралган, койма урнаштыру гыелган.

13.20. Һәйкәлләрне, стелны, мемориаль такталарны, истәлекле билгеләрне һәм башка кабер ташларын күмү урыны булмаган жирдә урнаштыру тыела.

13.21. Әлеге урында чыннан да күмелгән кешеләр турында мәғлүматны чагылдырмый торган язулы кабер корылмаларын урнаштыру яисә булган язу корылмаларына өстәү тыела.

13.22. Иске кабер корылмаларын (кабер ташларын) утильләштерү күмү мәсьәләләре буенча махсулаштырылган хезмәт, башка ритуаль оешмалар тарафыннан түләүле нигездә башкарыла яисә жәмәгать зираты территориясеннән күмү очен жаваплы зат тарафыннан мостәкыйль рәвештә чыгарыла.

14. ЗИРАТЛАРГА БАРУ КАГЫЙДЭЛЭРЕ

14.1. Жәмәгать һәм дин тоту зиратларына керү тәртибе һәм кагыйдәләре зират территориясенә кергәндә урнаштырылган белдерүләр тактасына элп куела.

14.2. Зиратлар килүчеләр өчен көн саен түбәндәге вакытта ачык:

- календарь елның май аеннан октябрь аена кадәр – 9.00 сәгатьтән 19.00 сәгатькә кадәр;

- календарь елның ноябрьдән апрель аена кадәр – 9.00.сәгатьтән 17.00 сәгатькә кадәр.

14.3. Зират территориясендә килүчеләр жәмәгать тәртибен һәм тынлыкны сакларга тиеш.

14.4. Зират территориясендә, шулай ук аның янындагы территориядә түбәндәгеләр тыела:

- авыл жирлеге башкарма комитеты белән килештермичә генә һәйкәлне урнаштырырга, яңадан эшләргә һәм жимерергә;

- һәйкәлләрне, зират жиһазларын бозарга, территорияне чүпләргә;

- зират территориясендә ул ябылганнан сон булырга;

- яшел утыртмаларны кисәргә, чәчәкләрне өзәргә, жиләк-жимеш жыярга, кабер участогында агачлар утыртырга;

- үз белдегең белән жирләү өчен бирелгән участокны билгеләнгән күләмәннән арттыруны;

- спиртлы эчемлекләр эчәргә, исерек хәлдә, наркотик яки токсик исерек хәлдә булырга.;

- эт йөртергә, йорт хайваннарын тотарга, кошларны тотарга;

- чаңгыда, чанада велосипедларда, мопедларда, мотороллерларда, мотоциклларда йөрү;

- учак ягу, балчык, ком алу, агач кисү;

- грунт казу, төзелеш чүп-чарын һәм башка материалларны калдыру;

- эскәмияләр, өстәлләр урнаштыру, склеплар, башка кабер корылмалары төзүне үз белдегең белән башкару;

- жәмәгать тәртибен һәм зиратларның чисталыгын бозучы башка гамәлләр кылу.

14.5. Жәмәгать зиратларына килүчеләрнең хокуклары:

- әлеге нигезләмә һәм Россия Федерациясенең гамәлдәге законнары таләпләре нигезендә каберлек урыннарын билгеләү;

- кабер участогында чәчәкләр утырту;

- һәйкәлләр, кабер корылмалары, коймалар, чәчәк түтәлләре һ. б. лар урнаштыру (алмаштыру) очраklarында зират территориясенә бернинди тоткарлыксыз үтәп керү;

- килүчеләр-өлкәннәр һәм инвалидлар булса-жиңел транспортны зират территориясендә йөрү өчен файдалана алалар;

- Россия Федерациясенәң гамәлдәге законнарында каралган башка хокукларны гамәлгә ашырырга.

14.6. Чәчәкләр, жирләү ритуалы предметлары һәм каберлекләргә төзекләндерү материаллары белән сәүдә итү бары тик авыл жирлегә башкарма комитетының язмага рәхсәтә белән генә башкарыла ала.

15. ЖӘМӘГАТЬ ҺӘМ ДИНИ ЗИРАТЛАР ТЕРРИТОРИЯСЕНДӘ ТРАНСПОРТ ЧАРАЛАРЫ ХӘРӘКӘТЭ ТӘРТИБЭ

15.1. Зиратлар территориясә буенча Карадуган авыл жирлегә башкарма комитеты тарафыннан расланган хәрәкәт схемалары һәм күрсәтелгән транспорт чараларының тукталышы чикләрендә махсуслаштырылган транспорт чаралары хәрәкәтә рәхсәт ителә.

15.2. Автокатафалк, шулай ук аны озатып йөрүчә транспорт зиратка тоткарлыксыз бару хокукына ия.

15.3. Карадуган авыл жирлегә башкарма комитеты зиратларда билгелә бер даталарга багышланган чаралар үткәргәндә, зиратта транспорт хәрәкәтенәң аерым режимы кертеләргә мөмкин.

15.4. Түбәндәге килүчеләр шәхси автотранспортта жәмәгать зиратлары территориясә буенча тоткарлыксыз йөрү хокукына ия:

1) тиешлә таныклыклар күрсәткәндә инвалидлар;

2) сәламәтлегә буенча мөстәкыйль йөрү мөмкинлегә булмаган өлкән яшьтәге гражданныр.

15.5. Жәмәгать зиратлары территориясә буенча башка транспорт чаралары хәрәкәтә бары тик авыл жирлегә башкарма комитеты белән килешеп кенә рәхсәт ителә.

15.6. Жирләү урыннарын төзекләндерү һәм кабер өстә корылмаларын (кабер ташларын) урнаштыру буенча эшләр башкарганда, транспорт чаралары, шул исәптән йөк автотранспорты жәмәгать зираты территориясеннән жиңел автотранспорт һәм йөк автотранспортын кулланып, авыл жирлегә башкарма комитеты белән килештереп башкарыла.

15.7. Кабер өемнәре (кабер ташлары), күрсәткечләре, баганалары, төзекләндерү объектлары һ.б. зыян күргәндә автотранспорт чаралары хужалары Россия Федерациясенәң гамәлдәге законнары белән билгеләнгән тәртиптә жаваплы.

16. ӘЛЕГӘ НИГЕЗЛӘМӘНӘ БОЗГАН ӘЧЕН ЖАВАПЛИЛЫК

16.1. Әлегә Нигезләмәнә бозган өчен гаеплә затлар гамәлдәге законнар нигезендә жавап тота.

Ижтимагый һәм дини зиратларның эшчәнлек тәртибе һәм
жирләү урыннарын карап тоту кагыйдәләре турындагы нигезләмәгә

РӨХСӘТ

№ _____ « ____ » _____ 20__ г
үлгән кешене җирләүгә

Бирелде _____,
(мөрәҗәгать итүченең фамилиясе, исеме, әтисенең исеме)
паспорт сериясе № _____ бирелгән « ____ » _____

(кем тарафыннан бирелгән)

Яшәү урыны адресы: _____

Төркөлү урыны адресы: _____

Контакт телефоны: _____

Мәрхүмнең гәүдәсен (көлен) җирләүгә рөхсәт бирү турында бирелгән гариза
нигезендә _____,

(вафат булучының фамилиясе, исеме, әтисенең исеме)

(үлем датасы) _____
түбәндәге _____ адрес _____ буенча
урнашкан _____,

зиратында.

Жирләү өчен җир кишәргә күләме _____ кв. м.

Авыл җирлегә башлыгы _____

2 нче кушымта
Ижтимагый һәм дини зиратларның эшчәнлек тәртибе һәм
жирләү урыннарын карап тоту кагыйдәләре турындагы нигезләмәгә

Татарстан Республикасы Балтач муниципаль районының
_____ авыл җирлеге башлыгына

Паспорт _____ № _____

Бирелгән « _____ » _____

(кем тарафыннан бирелгән)

адресы: _____

**Жирләүгә рөхсәт бирү турында
Гариза**

Үлгән кешене җирләүгә рөхсәт бирүгезне сорыйм

_____ (фамилиясе, исеме, атасының исеме, улем датасы)
_____ зиратында, адрес буенча урнашкан:

_____ (зиратнын исеме)

Дата « _____ » _____ 20 _____ г. _____ / _____ /

(имза)

(Ф. И.А.)

Кушымталар:

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____

Дата

имза

Ижтимагый һәм дини зиратларның эшчәнлеге тәртибе
 һәм җирләү урыннарын карап тоту кагыйдәләре турындагы
 нигезләмәгә 3 нче номерлы кушымта

Каберлекләргә теркәү
 китабы

(торак пункт исеме)

_____ зираты

(исеме)

Башланган «__» _____ 20__ ел

Тәмамланган «__» _____ 20__ ел

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Теркә лү номер ы	Үлчән ең тулы исеме	Үлчән ең яше	Үлү вакы ты	Җирл әү выкыт ы	ЗАГС бүлеген нән үлем турынд агы таныкл ык номеры	Таныкл ыкны биргән ЗАГС	Кәбер казучының фамилиясе / күмүне башкаручы оешманың исеме	Учас ток номе ры	Җирләү өчен жаваплы кешенең тулы исеме

Ижтимагый һәм дини зиратларның эшчәнлеге тәртибе
һәм жирләү урыннарын карап тоту кагыйдәләре турындагы
нигезләмәгә 4 нче номерлы кушымта

ЖИРЛӘУ ТУРЫНДА ТАНЫКЛЫК

Таныклык бирелгән гражданның _____
(фамилиясе, исеме, атасының исеме)

Жирләүне теркәү турында _____
(фамилиясе, исеме, атасының исеме)

«__» _____ 20__ ел _____
(зиратның исеме)

Квартал номеры _____, сектор номеры _____, кәбер номеры _____
Кәбер ташы урнаштырылган һәм теркәлгән «__» _____ 20__ ел

(кәбер ташының материалы)
Кәбернең зурлыгы һәм язу тексты башкарма комитет тарафыннан
расланган.

Инвентарь номеры _____

Авыл жирлеге башлыгы _____

Кушымта №5

иҗтимагый һәм дини зиратлар
жирләү урыннарын карап тоту кагыйдәләре эшчәнлек тәртибе турында
нигезләмәгә

Татарстан Республикасы Балтач муниципаль районы
_____ авыл җирлеге башкарма комитетына

_____ (фамилиясе, исеме, атасының исеме)

_____ паспорт сериясе, №, _____

_____ кайдан һәм кайчан бирелде
теркәлү адресы : _____

_____ телефон: _____

ГАРИЗА

жирләү өчен урын бирү турында

Киләчәк җирләү / җирләү өчен урын бирүгәзне сорыйм (ассызыкларга
кирәк) _____ зиратында,

(исеме, адресы)

зурлыгы _____ (_____) кв. метр.

Кушымта:

1. Паспорт күчермәсе.

2. Туганлыкны раслаучы документлар күчермәләре.

3. Үлем турында медицина таныклыгы / ГХАТ органнары тарафыннан
бирелә торган үлем турында таныклык.

" _____ " _____ ел

_____ / _____

(гариза бирүченең имзасы)

Ижтимагый һәм дини зиратларның эшчәнлеге тәртибе һәм җирләү урыннарын карап тоту кагыйдәләре турындагы Нигезләмәгә Кушымта №6

ДОКУМЕНТЛАР ИСЕМЛЕГЕ

Өлеге таныклана, дип _____, (Ф. и.) Татарстан Республикасы Балтач муниципаль районы _____ авыл җирлеге башкарма комитеты авыл җирлегенең җирләү, җирләү өчен рөхсәт алу өчен түбәндәге документлар кабул итте:

№ п/п документ исеме листлар саны өстәмә мәгълүмат

Документлар тапшырылды: _____ / _____ / (имза)
(И.Фамилия)

Документлар	кабул	ителде:
/ _____	/ _____	/ _____
дата М.П.		(И. о. фамилиясе, вазыйфасы)

Ижтимагый һәм дини зиратларның
эшчәнлеге тәртибе һәм җирләү
урыннарын карап тоту кагыйдәләре
турындагы Нигезләмәгә 7 нче
кушымта.

КАРАР

№ _____ " _____ " _____ 20____ ел.

Гаилә (нәсел) җирләү өчен урын бирү турында

Татарстан Республикасы Балтач муниципаль районы Чепья авыл җирлеге
Башкарма комитеты _____ (Ф. и. о.)

зиратта гаилә (нәсел) җирләү өчен урын бирү турында

_____ (зиратның исеме, адресы)
гаризасын һәм гаризага кушып бирелә торган документларын:

_____ карап тикшергәннән соң, авыл җирлеге
территориясендә ижтимагый һәм дин тотучы зиратларның эшчәнлеге тәртибе һәм
җирләү урыннарын карап тоту кагыйдәләре турындагы нигезләмәгә таянып
Татарстан Республикасы Балтач муниципаль районы Карадуган авыл җирлеге
Советы КАРАР БИРӘ:

1. _____ (Ф. и. о., паспорт
мәгълүматлары)

_____ (зиратның
исеме, адресы) зурлыгы _____ булган гаилә (нәсел) җирләү урыны
бирергә.

Авыл җирлеге башлыгы

Ижтимагый һәм дини зиратларның эшчәнлегә тәртибе һәм җирләү урыннарын карап тоту кагыйдәләре турындагы Нигезләмәгә 8 нче кушымта.

КАРАР

№ ____ “ ____ ” _____ 20__ ел.

Гаилә (нәсел) җирләү өчен урын бирүдән баш тарту турында

Татарстан Республикасы Балтач муниципаль районы Чепья авыл җирлеге башкарма комитеты _____ (Ф. и. о.) зиратта гаилә (нәсел) җирләү өчен урын бирү турында _____ (зиратның исеме, адресы) гаризасын һәм гаризага кушып бирелә торган документларын:

_____ караганнан соң, ижтимагый һәм дин тотучы зиратларның эшчәнлегә тәртибе һәм территориядә җирләү урыннарын карап тоту кагыйдәләре турындагы нигезләмәгә таянып Татарстан Республикасы Балтач муниципаль районы Чепья авыл җирлеге Советы КАРАР БИРӘ:

1. _____ (Ф. и. о., паспорт мәгълүматлары) зиратта гаилә _____ (нәсел) җирләү өчен _____ (зиратның исеме, адресы) урын бирүдән түбәндәге нигезләр буенча: _____

_____ баш тартырга.

Авыл җирлеге башлыгы

дата М.П.

Ижтимагый һәм дини зиратларның
эшчәнлегә тәртибе һәм жирләү урыннарын
карап тоту кагыйдәләре турындагы
Нигезләмәгә 9 нчы кушымта

ТУФРАК (һәлак булган (үлгән) мәетнең кремациядән соң җәсәдләре) БИРҮ
ТУРЫНДА ТАНЫКЛЫК

Таныклык бирелде. (гр-ке) _____

(фамилиясе, исеме, атасының исеме)

Туфрак салынган урнаны күмүне теркәү турында

(мәрхүмнең фамилиясе, исеме, атасының исеме, үлем датасы)

(зиратның исеме)

№ _____ кварталы, № _____ секторы, № _____ кабере

Кремация турындагы документ "____" _____ 200__ г.

Теркәү № кремациясе _____

Надгробия урнаштырылган һәм теркәлгән

"____" _____ 200__ г.

(кабер ташлары материалы)

Кабер ташларының үлчәмнәре һәм язу текстлары администрация
тарафыннан килештерелгән.

Ижтимагый һәм дини зиратларның эшчәнлеге
тәртибе һәм җирләү урыннарын карап тоту
кагыйдәләре турындагы
Нигезләмәгә 10 нчы кушымта

АКТ N _____ " ____ " _____ 20 ел
күмү һәм кәбер өсте корылмаларының торышын
карау _____
(комиссия әгъзаларының вазыйфасы, атасының исеме)

_____ (кайсы зиратта, үлгән кешенең фамилиясе, исеме,
атасының _____ исеме,
номеры) _____ квартал

Карар белән билгеләнгән

_____ комиссия әгъзалары: _____
инициаллар имзасы, фамилиясе _____
инициаллар имзасы, фамилиясе _____
инициаллар, фамилиясе,

11 нче кушымта

Ижтимагый һәм дини зиратларның эшчәнлегә тәртибе һәм җирләү урыннарын карап тоту кагыйдәләре турында Нигезләмә

Искә каберлекләр һәм кабер корылмалары теркәү китабы
(торак пункт исеме)

_____ авылы зираты
(исеме)

Башланган «__» _____ 20__ г.

Тәмамланган «__» _____ 20__ г.

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Язылу датасы, номеры	күмелгән затның фамилиясе, исеме, әтисенең исеме	Үлем датасы	Квартал номеры, кабернең теркәү номеры	Күмелү өчен җаваплы затның фамилиясе, исеме, атасының исеме һәм адресы	Күмелгән һәм кабер өстендәге корылмаларның торышы турында акт төзү датасы һәм номеры	Җирләнү дәтрафарет чыгару датасы	Җирләү өчен җаваплы затка белдерү җибәрү датасы	Искә әрмә

Ижтимагый һәм дини зиратларның эшчәнлегә тәртибе һәм җирләү урыннарын карап тоту кагыйдәләре турында Нигезләмә

Татарстан Республикасы Балтач муниципаль районы Шубан авыл җирлегә башкарма комитетына

_____ (фамилиясе, исеме, әтисенең исеме)

паспорт сериясе, номеры, _____

(кем тарафыннан һәм кайчан бирелгән)

Төркөлү адресы: _____

Телефон номеры: _____

КАБЕР ӨСТЕ КОРЫЛМАСЫН УРНАШТЫРУГА РӨХСӘТ БИРУ ТУРЫНДА
ГАРИЗА

Күмелгән участка кабер өстенә куелган корылманы, киртәләрне урнаштырырга /алмаштырырга/ монтажларга /ремонтларга / (кирәген ассызыкларга кирәк) рөхсәт итүегезне сорыйм.

_____ (күмелгән затның фамилиясе, исеме, әтисенең исеме) _____ елда, _____ участка, зиратның номеры _____ (зиратның исеме).

Кабердә _____ дип язылган

_____ тузган, таушалган (башка вариантлар) әйберләр бар.

Кабер өсте корылмасының техник характеристикалары (кабер ташлары) яки киртәләр, шул исәптән күләме _____

Документлар күчермәләрен беркетәм

1) _____;

2) _____;

Югарыда күрсәтелгән эшләр башкарылачак

_____ (эшләргә башкаручы, эшләргә үткөрү датасы)

Кабер өсте корылмасын урнаштыру буенча эшләрне үткәрү кагыйдәләре белән таныштым. Урнаштыру дәрәҗәсегә өчен тулы җаваплылык тотам. Дәрәҗәсегә урнаштырылмаган очракта корылманы демонтажлау эшләрен үз хисабыма башкарырга әзер. Эшләр тәмамланганнан соң, төзелеш материалларының калдыкларын чыгарырга һәм күмелгән урынны, якин-тирә территорияне тәртипкә китерергә ышандырам.

(гариза бирүченең имзасы)

(мөрәҗәгать итүченең ф. и. о., тулысынча)

(вакыты)

13 нче кушымта
ижтимагый дини зиратларның
эшчәнлегә тәртібе һәм җирләү урыннарын карап
тоту кагыйдәләре турында нигезләмә

КАБЕР ӨСТЕ КОРЫЛМАСЫН (КАБЕР ТАШЫН) УРНАШТЫРУ (АЛМАШТЫРУ,
МОНТАЖЛАУ, ДЕМОНТАЖЛАУ, РЕМОНТЛАУ) ЯКИ КИРТӘЛӘРНЕ УРНАШТЫРУ
(АЛМАШТЫРУ, МОНТАЖЛАУ, РЕМОНТЛАУ) ӨЧЕН РӨХСӘТ

« _____ » _____ 20__

Ф.И.
башкаручы тарафыннан күрсәтелә: кабер өстенә куелган корылманы урнаштыру/алыштыру/монтажлау/ремонтлау яки киртәләргә (күкерт) яки киртәләргә (ассызыкларга кирәк) башкарырга рөхсәт бирелә торган зат күрсәтелә.

Ф.И.
үз өстенә алган участкада кабер өсте корылмасын урнаштыру бурычын үз өстенә алган _____ үлчәүле _____, җирләүне һәм каберләргә төзүне көйләүче законнар һәм муниципаль хокукый актлар таләпләрен үтәү белән.

Авыл җирлегә башлыгы _____

14 нче кушымта
 ижтимагый һәм дини зиратларның эшчәнлеге
 тәртибе һәм жирләү урыннарын
 карап тоту кагыйдәләре турында
 нигезләмә

кабер өстендәге КИТАП корылмаларны (каберлекләрне) теркәү
 _____ (торак пункт исеме)
 _____ зират (исем)

Башланган « ____ » _____ 20__
 Тәмамланган " ____ " _____ 20__

1	2	3	4	5	6	7	8	9
№	Күмелгән (күмелү ченең исеме фамили ясе)	Кабер р кую коне	Кварт ал номер ы	Сект ор номе ры	Каб ер ном еры	Яру с ном еры	Таш матери а лы һәм күләме, һәйкәл Өзерләү чесе	Ф. и. о. - кабер өчен жаваплы зат адресы